

Czesław Jaroszyński, Piotr Jaroszyński, *KULTURA SŁOWA. PODSTAWY RETORYKI KLASYCZNEJ. TEORIA I ĆWICZENIA*, Wyd. Fundacja Nasza Przyszłość, Szczecinek 2007², ss. 299.

Omawiana pozycja stanowi drugie poszerzone wydanie książki, która ukazała się w 2002 roku. Jest to jedno z nielicznych dzieł tak szeroko traktujących o klasycznej koncepcji retoryki, której celem jest wyposażyć człowieka w umiejętność posługiwania się słowem – przekonującego mówienia czytania i pisanie, na miarę jego naturalnych możliwości, za pośrednictwem mistrza, teorii i ćwiczeń.

Kwestia ta jest warta podkreślenia zwłaszcza dzisiaj, w czasach zupełnej ignorancji wobec znajomości klasycznych zasad retoryki, co w konsekwencji prowadzi do nieumiejętnego posługiwania się językiem polskim, zarówno w formie mówionej, jak i pisanej. W trosce o kulturę mowy, podręcznik niniejszy powinien znaleźć się w każdym domu, szkole czy kościele. Opracowane w nim zasady klasyczne pomagają opanować tę najtrudniejszą, a równocześnie najbardziej ludzką ze wszystkich sztuk, jaka leży u podstaw wykształcenia każdego człowieka.

Zaletą pracy, ułatwiającą Czytelnikowi przyswajanie zawartych w niej treści, jest jasna, logiczna struktura prezentowanych w niej zagadnień. Książka składa się z dwóch części. W części pierwszej, zatytułowanej „Elementy retoryki klasycznej” omówione zostały etapy pracy nad tekstem pisany. Scharakteryzowane są tu tzw. zadania mówcy, na które składają się: inwencja, plan, styl, wygłoszenie, nauka na pamięć, a także warunki, jakie należy spełnić, aby poprawnie wygłosić przygotowaną przemowę. Należą tu m. in. poprawne operowanie głosem oraz stosowne ułożenie całego ciała. Część druga pt. „Sztuka żywego słowa” prezentuje wiadomości z zakresu fonetyki, gramatyki, wersyfikacji, fonologii oraz retoryki. Poruszone są tu takie zagadnienia jak: narządy mowy i ich czynności, artykulacja, fraza, środki wyrazu, wiersz i intonacja. Oprócz wykładu teoretycznego Czytelnik znajdzie tu również zestaw ćwiczeń, obejmujących czytanie, pisanie i mówienie, ułatwiających pracę nad słowem. Niezwykle pomocne są także dołączone do niniejszego podręcznika płyty CD, zawierające profesjonalne nagrania, będące doskonałą podstawą do ćwiczeń. Omawiana pozycja opatrzona jest ponadto bibliografią zawierającą najważniejsze opracowania autorów klasycznych, a także współczesnych dotyczące tej problematyki.

Warto uczynić treść owej pracy przedmiotem głębszej refleksji, chcąc zdobyć umiejętność posługiwania się językiem polskim ze znanstwem i umiejętnością.

Imelda Chłodna